

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 maja 2017 roku, w sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt I C 1781/16, Sąd Rejonowy w Zgierzu ustalił, że oświadczenie woli złożone przez (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w dniu 29 grudnia 2015 roku o zaciągnięciu pożyczki nr (...) jest nieważne (punkt 1 sentencji wyroku), ustalił, że umowa pożyczki nr (...) zawarta w dniu 28 grudnia 2015 roku pomiędzy A. M. a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. jest nieważna (punkt 2 sentencji wyroku), przyznał radcy prawnemu A. C. prowadzącej Kancelarię Radcy Prawnego w Z. przy ul. (...) wynagrodzenie za pomoc świadczoną powodowi A. M. z urzędu w kwocie 2.952 zł (punkt 3 sentencji wyroku) oraz zasądził od (...) Sp. z o.o. w S. na rzecz A. M. (punkt 4 sentencji wyroku).

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych:

W dniu 29 grudnia 2015 roku A. M. zawarł z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. umowę pożyczki. Potwierdzeniem zawarcia umowy był przelew bankowy na rzecz powoda A. M. kwoty 1.000 złotych. Była to kolejna pożyczka zawarta przez powoda z pozwanym. Pieniądze, które powód pożyczał były przeznaczone na zakupy odzieży w sklepie (...). Powód zakupił również strój do jazdy na motorze. Z uzyskanych pożyczek powód nie poczynił żadnej oszczędności, a zakupione ubrania rozdał innym ludziom.

Powód pozostaje aktualnie pod opieką (...) przy Wojewódzkim Szpitalu (...) w Z.. Jest leczony psychiatrycznie od 1992 roku na chorobę afektywną dwubiegunową, która przejawia się okresami manii i okresami depresji. Epizod maniakalny to stan nadmiernej radości, podniecenia, któremu towarzyszą uczucie rozpiekającej energii i wzrost aktywności, a także podwyższona samoocena, gonitwa myśli, zmniejszona potrzeba snu, wielomówność i skłonność do impulsywnego zachowania. W epizodzie manii występują urojenia, zawyżona samoocena, zmniejszenie samokrytycyzmu. W epizodzie depresyjnym powód robi się senny, posiada zaniżoną samoocenę. W 2004 roku powód podjął leczenie w (...) w Z., ale leczył się nieregularnie, był często hospitalizowany, jednak leczenie często nie było kończone, gdyż chory wypisywał się ze szpitali na własną prośbę. Powód cierpi również na cukrzycę stopnia 2, nadciśnienie tętnicze oraz otyłość olbrzymią.

U A. M. w dacie zaciągnięcia pożyczki występowały zaburzenia psychiczne pod postacią epizodu manii w przebiegu zaburzeń afektywnych dwubiegunowych. W dacie zaciągnięcia pożyczki z powodu zaburzeń psychicznych powód był w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Powód ma na utrzymaniu dwie córki, zamieszkuje razem z ojcem. Nie posiada żadnych oszczędności, nie odłożył żadnych pieniędzy z zaciąganych kredytów.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o złożone do akt sprawy dokumenty, opinię biegłych i zeznania powoda.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest zasadne. W ocenie Sądu Rejonowego powód wykazał interes prawny do wystąpienia z powództwem w trybie art. 189 k.p.c., gdyż obecnie zmuszony jest do znoszenia stanu niezgodnego z prawem i jego wolą, tj. posiada zadłużenie wynikające z umowy pożyczki. W dalszej części Sąd I instancji, w kontekście brzmienia przepisu art. 82 k.c., uznał w świetle wydanych przez biegłych opinii, że choroba powoda datuje się od 1992 roku i ma charakter trwały a powód w dacie zaciągnięcia pożyczki miał nasilenie choroby, występowały u niego zaburzenia psychiczne pod postacią epizodu manii w przebiegu zaburzeń afektywnych dwubiegunowych w konsekwencji A. M. nie rozumiał treści umowy i nie był w stanie świadomie i swobodnie powziąć decyzji, jak też złożyć oświadczenia woli. Wobec tego, oświadczenie woli powoda dotknięte było wadą, która czyni je nieważnym

- art. 82 k.c.. W efekcie cała umowa dotknięta jest nieważnością. Na marginesie Sąd Rejonowy wyjaśnił, że wobec braku świadomości powoda spowodowanej chorobą dwubiegunową, nie mógł się on liczyć z obowiązkiem zwrotu korzyści

uzyskanej z tytułu pożyczki i obecnie nie jest on wzbogacony, nie posiada przekazanej kwoty pożyczki jak również jej trwałych surogatów zwiększających jego majątek.

Sąd Rejonowy wskazał, że o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi przez radcę prawnego Sąd orzekł na podstawie § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz. U. z 2015 poz. 1804). Kwota wynagrodzenia radcy prawnego została powiększona o stawkę podatku VAT.

Od powyższego wyroku apelację złożył pozwany zaskarżając go w całości. Kwestionowanemu orzeczeniu apelujący zarzucił:

I. Naruszenie przepisów postępowania, tj.:

1. art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. poprzez uwzględnienie powództwa i zarządzenie doręczenia odpisu pozwu pozwanemu (i doprowadzenia do stanu lis pendens) w sytuacji, gdy pozew był dotknięty brakiem formalnym;
2. art. 286 w zw. z art. 285 § 1 k.p.c. poprzez nieprzeprowadzenie ustnego wyjaśnienia opinii biegłych złożonej na piśmie, w sytuacji, gdy opinia była oparta w zasadzie na dokumentacji medycznej i w sytuacji, gdy opinia nie odnosi się do stosowanej w psychiatrii klasyfikacji (...);
3. art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 i art. 240 k.p.c. poprzez pominięcie w uzasadnieniu kwestii nierozpoznania wniosków pozwanego wskazanych w odpowiedzi na pozew, co doprowadziło do stanu nierozpoznania w całości istoty sprawy i braku zebrania wszechstronnego materiału dowodowego;
4. art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez zasądzenie tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu stawki nie wynikającej z rozporządzenia i obciążenie tą kwotą Pozwanego (przy czym z daleko posuniętej ostrożności pozwany podniósł, iż uważa, że pkt 3 i 4 wyroku są w istocie jednym punktem).

II. Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1. art. 16 § 1 w zw. art. 65 § 2 k.c. i art. 82 k.c. poprzez błędne zastosowanie wykładni literalnej w sytuacji, gdy powód cierpiący na chorobę psychiczną nie jest osobą ubezwłasnowolnioną częściowo (zatem może skutecznie dokonywać czynności prawnych) i poprzez pominięcie, iż zgodnie z dyspozycją art. 82 k.c. brak świadomości i swobody musi być zupełny, a także pominięcie, iż wolą stron było zawarcie umowy pożyczki;
2. art. 5 k.c. poprzez uznanie, że czynność prawna powoda (zawarcie umowy pożyczki z pozwanym) jest nieważna przyjmując, że powód będąc w fazie manii podejmuje czynności prawne (zaciąga pożyczki) i pomijając, że takie działanie Sądu nie zapewnia ochrony prawnej pozwanemu jako pożyczkodawcy i jako takie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Dodatkowo skarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucił niewyjaśnienie sprawy poprzez pominięcie faktu, że na dzień zawarcia umowy pożyczki przez strony powód nie przedstawił dokumentacji medycznej świadczącej, iż znajduje się w fazie manii, jak też poprzez nieprzeprowadzenie ustnego wyjaśnienia opinii przez biegłych na okoliczność całokształtu zachowań powoda, regularności i efektywności leczenia oraz na okoliczność metodologii badania i stosowania klasyfikacji psychiatrycznej. Ponadto zarzucił niewyjaśnienie sprawy poprzez pominięcie faktu, iż powód zawierał zobowiązania, a następnie wniósł o ich unieważnienie, co może świadczyć o tym, iż powód ma świadomość swoich czynów i ich konsekwencji.

W związku z podniesionymi zarzutami apelujący wniósł o dopuszczenie dowodu z ustnego wyjaśnienia opinii przez biegłych, tj. lekarza psychiatrę I. T. oraz psychologa klinicznego C. M. na okoliczność ustalenia podstaw twierdzenia, iż powód w momencie zaciągania pożyczki u pozwanego znajdował się w stanie wyłączającym świadome i swobodne podejmowanie decyzji. Odnośnie zaś zaskarżonego orzeczenia wniósł o jego zmianę i oddalenie powództwa w całości,

ewentualnie o uchylenie skarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Sądowi I instancji oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu za I i II instancję według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu pełnomocnik powoda podniósł,

że Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego i na tej podstawie wyciągnął logiczne i słuszne wnioski. Wskazał, że powód nie jest w stanie stwierdzić, kiedy nastąpi jedna z faz choroby, ani też nie jest w stanie przewidzieć, kiedy to nastąpi. Efektem choroby powoda jest właśnie podejmowanie nieracjonalnych decyzji, których czasami nawet nie pamięta. Osoby ze stwierdzonymi zaburzeniami afektywnymi dwubiegunowymi zachowują się bowiem w sposób irracjonalny, nie rozumieją konsekwencji swoich działań

a tym bardziej nie posiadają wiedzy, że zaciągnęli jakikolwiek kredyt. Powód będąc w jednej z tych faz, na które nie ma wpływu zaciągał właśnie kredyty, a następnie uzyskiwał informacje, że ma zadłużenia.

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik pozwanego podtrzymał złożoną apelację, pełnomocnik powoda nie stawiał się. Sąd oddalił zgłoszony przez pełnomocnika pozwanego wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z ustnego wyjaśnienia opinii przez biegłych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu, a w zakresie odnoszącym się do punktów 3 i 4 kwestionowanego wyroku – odrzuceniu, jako niedopuszczalna.

Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własny ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, jak również prawidłowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Ujawnione dowody zostały ocenione z uszanowaniem granic swobody przyznanej organowi orzekającemu, bez jakiegokolwiek naruszenia zasad logiki, czy doświadczenia życiowego. Taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w treści art. 233 § 1 k.p.c., a podniesiony przez pozwanego zarzut naruszenia tegoż przepisu należy uznać za nietrafiony. Aby bowiem omawiany zarzut mógł okazać się skuteczny, skarżący wykazać musi, że sąd uchybił podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadom doświadczenia życiowego, wskazaniom wiedzy i właściwego kojarzenia faktów. Przedmiotowy zarzut musi się opierać na podważeniu podstaw oceny dokonanej przez sąd z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna. Powinnością strony jest więc przedstawienie konkretnych dowodów, których zarzut dotyczy oraz wykazanie, że sąd naruszył granice swobodnej oceny dowodów, co miało wpływ na wynik sprawy. Zarzutów o takim charakterze brak jest w apelacji pozwanego. Zaakcentowania wymaga przy tym, że dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy irrelevantne znaczenie miały okoliczności, czy powód jest osobą ubezwłasnowolnioną, bądź też czy krewni powoda wnosili o jego ubezwłasnowolnienie. Pozwany zdaje się nie zauważać, że art. 82 § 1 k.c. w ogóle nie dotyczy osób ubezwłasnowolnionych, do których wprost znajduje zastosowanie przepis art. 14 k.c. stanowiący, iż czynność prawna dokonana przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych, jest nieważna. Jednocześnie istnienie stanu psychicznego, który uzasadnia ubezwłasnowolnienie całkowite, nie wpływa sam w sobie na zdolność do czynności prawnych. Jeżeli nie jest on poparty prawomocnym orzeczeniem o ubezwłasnowolnieniu, skuteczność czynności prawnych dokonywanych przez osobę znajdującą się w takim stanie może być kwestionowana na podstawie i w granicach art. 82 k.c. (por. E. Gniewek i inni, Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 8, Warszawa 2017). Równie nieprzydatne dla rozstrzygnięcia były informacje odnośnie umów zawieranych przez powoda z innymi pożyczkodawcami, powód wnosił bowiem o unieważnienie konkretnego oświadczenia woli dotyczącego konkretnej umowy pożyczki, i wyłącznie stan świadomości powoda w chwili składania tego, konkretnego oświadczenia podlegał badaniu pod kątem przepisu art. 82 § 1 k.c. Okoliczność, że powód mógł zawrzeć również inne umowy pożyczki, niezależnie od tego, czy później wnosił

o ich unieważnienie, czy też nie, była zupełnie nieprzydatna dla rozpoznania przedmiotowej sprawy. Wobec powyższego, jak również biorąc pod uwagę treść opinii wydanej przez biegłych sądowych, której wiarygodność, o

czyż będzie jeszcze mowa w dalszej części uzasadnienia, nie została przez stronę pozwaną skutecznie podważona, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do dopuszczenia wnioskowanego w treści apelacji dowodu. Poza powyższym wskazać również należy, że pozwany na etapie postępowania przed Sądem Rejonowym był reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, który w określonym przez Sąd terminie, po doręczeniu wydanej w sprawie opinii, winien złożyć stosowne wnioski w tym zakresie. Pełnomocnik pozwanego zaś, kwestionując ustalenia wydanej w sprawie opinii jednocześnie, nie złożył żadnych wniosków dowodowych

w tym zakresie, przy czym do oceny stawianych opinii zarzutów nie potrzeba wiadomości specjalnych. Oczywistym bowiem pozostaje, że świadomość celu, na które chce się przeznaczyć pożyczone pieniądze, sama w sobie nie przesądza jak zdaje się twierdzić pełnomocnik pozwanego o poczytalności pożyczkobiorcy. Zauważyć przy tym należy, że wydający w sprawie opinię biegli posiadali wiedzę, co do sposobu spożytkowania uzyskiwanych środków pieniężnych. W konsekwencji złożony na etapie postępowania apelacyjnego wniosek dowodowy uznać należy za spóźniony. Jak stanowi art. 381 k.p.c. sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynika później. Potrzeba powołania nowych faktów i dowodów powinna być następstwem zmienionych okoliczności sprawy, które są niezależne od zapadłego rozstrzygnięcia pochodzącego od sądu I instancji albo otwarcia się możliwości dowodzenia okoliczności faktycznych wcześniej niemożliwych do wykazania z przyczyn obiektywnych, co jednak w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca. W konsekwencji strona, która dopuszcza się zaniedbania w zakresie przysługującej jej inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, musi się liczyć z tym, że sąd II instancji jej wniosek dowodowy nie uwzględni (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2002 r., IV CKN 980/00, LEX nr 53922).

Chybiony okazał się ponadto wywiedziony przez apelującego zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 328 § 2 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem (por. m.in. wyrok SN z dnia 20.05.2014 r., I PK 295/13, LEX nr 1483572; wyrok SA w Łodzi z dnia 6.12.2013 r., I ACa 764/13, LEX nr 1416125; wyrok SN z dnia 5.09.2012 r., IV CSK 76/12, LEX nr 1229815; postanowienie SN z dnia 18.07.2000 r., V CKN 81/00, LEX nr 533895), wytknięcie wadliwego sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia może okazać się zasadne tylko wówczas, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wymienionych w art. 328 § 2 k.p.c. zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli instancyjnej. Tymczasem w niniejszej sprawie Sąd I instancji wyjaśnił, z jakich przyczyn zastosował określone przepisy prawa i w jaki sposób wpłynęły one na treść rozstrzygnięcia, a zatem jakie elementy stanu faktycznego uzasadniały zastosowanie tych przepisów, szczegółowo uzasadnił również w oparciu o jakie dowody ustalił stan faktyczny, samo orzeczenie zaś poddaje się kontroli odwoławczej.

Nietrafiony jest również zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. Jak jednolicie podnosi się w doktrynie, nałożony na powoda obowiązek podania informacji, co do przedsądowego postępowania ugodowego został przez ustawodawcę zaliczony do wymogów formalnych pozwu, którego niedochowanie nie skutkuje jednak niemożnością nadania sprawie dalszego biegu. Z tych względów powód, który nie zawarł w pozwie rozważanej informacji, nie będzie wzywany do uzupełnienia braków pozwu w tym zakresie, a sam pozew nie będzie mógł być z tego powodu zwrócony. Informacja o podjętych przez strony próbach pozasądowego zakończenia sporu lub zaniechaniu ich podjęcia, którą powód powinien zawrzeć w pozwie, ma bowiem jedynie umożliwić sądowi dokonanie oceny realnych możliwości zakończenia sporu sądowego w drodze mediacji, a tym samym celowości skierowania stron do mediacji (por. m.in. A. Zieliński (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Wyd. 9, Warszawa 2017; K. Piasecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz. Art. 1–366, Wyd. 7. Warszawa 2016).

Myli się ponadto apelujący zarzucając Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisu art. 286 k.p.c. w zw. z art. 285 § 1 k.p.c. Godzi się przypomnieć,

że jak jednolicie przyjmuje się w judykaturze, to od uznania sądu zależy,

czy w sprawie istnieją wątpliwości, których opinia biegłego nie wyjaśniła, co prowadzić powinno do powołania kolejnego biegłego, czy zażądania ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie. Konieczność powyższa powinna być podyktowana okolicznościami sprawy, stosownie do treści art. 286 k.p.c.,

a nie wynikać z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii (por. m.in. wyrok SA w Białymstoku z dnia 16 września 2015 r., I ACa 456/15, Legalis nr 1352343; wyrok SA w Katowicach z dnia 12 grudnia 2014 r., I

ACa 764/14, Legalis nr 1180054; wyrok SN z dnia 9 lipca 2014 r., I UK 444/13, Legalis nr 1162505; wyrok SA w Łodzi z dnia 22 kwietnia 2014 r., I ACa 1404/13, Legalis nr 1023998). W rozpoznawanej sprawie zaś opinia biegłych z zakresu psychologii i psychiatrii była jasna i kompletna, w pełni odnosiła się do zagadnień będących jej przedmiotem, wnioski biegłych nie budzą przy tym wątpliwości w świetle zasad wiedzy oraz doświadczenia życiowego, a jednocześnie opinia została sporządzona w sposób umożliwiający prześledzenie - z punktu widzenia zasad wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania - analizy przez biegłych zagadnień będących jej przedmiotem. Podstawy opinii, wbrew twierdzeniom pozwanego, nie stanowiła przy tym wyłącznie dokumentacja medyczna powoda, biegli oparli się bowiem także na wynikach przeprowadzonego badania powoda, które uwzględnili przy formułowaniu wniosków końcowych opinii. Przeprowadzona przez biegłych analiza stanu zdrowia psychicznego powoda dała podstawę do wysnucia jednoznacznego wniosku, że w dacie zaciągnięcia pożyczki z powodu zaburzeń psychicznych A. M. był w stanie wyłączającym świadome, swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

W ocenie Sądu Okręgowego chybione okazały się również zarzuty strony powodowej dotyczące naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ustalił bowiem, że w dacie zawierania przedmiotowej umowy pożyczki A. M. nie był zdolny do świadomego i swobodnego podjęcia decyzji i wyrażenia woli, co czyni złożone przez niego oświadczenie woli o związaniu się umową pożyczki z dnia 29 grudnia 2015 roku nieważnym, o czym przesądza treść art. 82 k.c. Przypomnienia wymaga przy tym, że w myśl powołanego przepisu, jakikolwiek powód skutkujący stanem wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, skutkuje nieważnością oświadczenia woli. Oświadczenie złożone w tym stanie powoduje bezwzględną nieważność dokonanej czynności prawnej, co uniemożliwia stronom dochodzenie jakichkolwiek roszczeń z tytułu zawartej umowy. Jak podnosi się w judykaturze, brak świadomości charakteryzuje się brakiem rozeznania, niemożnością zrozumienia posunięć własnych lub też innych osób, niezdawaniem sobie sprawy ze znaczenia własnego postępowania, przy czym stan wyłączający świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli nie może być rozumiany dosłownie, nie musi więc oznaczać zupełnego zaniku świadomości (por. m.in. wyrok SN z dnia 11 grudnia 1979 roku, II CR 448/79, OSPiKA 1981/3/45; wyrok SN z dnia 7 lutego 2006 roku, IV CSK 7/05, Legalis nr 173781). Z kolei stan wyłączający swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli może być rozumiany tylko jako stan, w którym możliwość wolnego wyboru jest całkowicie wyłączona. W przeciwnym wypadku niemal każde oświadczenie woli byłoby dotknięte rozważaną wadą, rzadko bowiem człowiek działa zupełnie swobodnie (por. m.in. cyt. wyrok SN z dnia 7 lutego 2006 roku). Oczywiście samo wystąpienie choroby psychicznej po stronie składającego oświadczenie woli nie przesądza automatycznie o tym, że nastąpiło ono w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Przy badaniu omawianych przesłanek oświadczenia woli istotnym jest, czy to choroba wywołała taki stan. W omawianej sprawie taki związek przyczynowo-skutkowy został wykazany ponad wszelką wątpliwość. Skoro u powoda wystąpił stan wyłączający świadome, swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, to brak jest jakichkolwiek podstaw, aby nieważne w istocie oświadczenie woli powoda poddawać dodatkowej wykładni przez pryzmat przepisu art. 65 § 2 k.c. Powtórzenia wymaga, że biegli sądowi ustalili ów stan u powoda na datę składania przez niego spornego oświadczenia woli.

Nie może się ostać nadto zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 5 k.c.. Sąd Okręgowy nie potrafi zrozumieć, jak ustanowienie dla powoda kurateli, czy też podjęcie działań zmierzających do jego ubezwłasnowolnienia, mogłoby uchronić powoda przed zaciąganiem kolejnych pożyczek przez Internet. Wszakże osoba nawet ubezwłasnowolniona ma możliwość podejmowania szeregu działań, które prima facie nie muszą świadczyć o jej chorobie psychicznej, przy czym za niesporne uznać należy, że pozwany decydując się na udzielanie pożyczek przez Internet musi mieć świadomość tego, że weryfikacja osoby pożyczkobiorcy, w tym jest stanu psychicznego, jest w takim przypadku mocno ograniczona.

Nie do obrony jest przy tym koncepcja, że zasądzenie od pożyczkobiorcy, który w chwili związania się umową pożyczki znajdował się w stanie, o którym mowa w art. 82 k.c., na rzecz pożyczkodawcy kwoty odpowiadającej zadłużeniu wynikającemu z tejże umowy, można by postrzegać za zgodne z zasadami współżycia społecznego. Wręcz przeciwnie, takie orzeczenie należałoby uznać za naruszające tenże zasady i społecznie nieakceptowane. Godzi się przypomnieć, że przez pojęcie zasad współżycia społecznego należy rozumieć podstawowe zasady etycznego i uczciwego postępowania,

wyrażające ideę słuszności w prawie i wolności ludzi, odwołujące się do powszechnie znanych w naszej kulturze wartości. Jest oczywiste, że klauzula zasad współżycia społecznego odwołuje się do ocen i wartości ukształtowanych poza systemem prawnym, a więc mających charakter zasad moralnych, obyczajowych, czy też zwyczajowych.

Mając na uwadze powyższe, uznając apelację – w zakresie odnoszącym się do pkt 1 i 2 skarżonego wyroku – za bezzasadną, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

W pozostałym zakresie apelacja podlegała odrzuceniu, jako niedopuszczalna na podstawie art. 373 k.p.c.

W doktrynie przyjmuje się zgodnie, że istnieje sześć warunków dopuszczalności zaskarżenia, którymi są: istnienie zaskarżonego orzeczenia, właściwy dla danego orzeczenia środek zaskarżenia, czyli zaskarżalność danego orzeczenia danym środkiem, legitymacja do wniesienia środka, interes we wniesieniu środka, zachowanie terminu do wniesienia środka oraz zachowanie przepisanej formy. Odnosząc się w tym miejscu do warunku istnienia interesu skarżącego we wniesieniu środka zaskarżenia, jako warunku dopuszczalności jego wniesienia, przypomnieć wymaga, że w myśl uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 roku, mającej moc zasady prawnej (III CZP 88/13, OSNC 2014/11/108), idea obiektywnej potrzeby uzyskania ochrony prawnej (interesu prawnego), która niewątpliwie racjonalizuje możliwość korzystania ze środków zaskarżenia, ale nie narusza ich istoty, uzasadnia uznanie interesu prawnego w zaskarżeniu jako przesłanki dopuszczalności środków zaskarżania. Jej istnienie wynika z zasad i regulacji znajdujących odzwierciedlenie w kodeksie postępowania cywilnego. Możliwe jest ponadto jej spójne wkomponowanie w przewidziany w kodeksie system badania dopuszczalności środków zaskarżania orzeczeń. Pokrzywdzenie orzeczeniem (gravamen) zachodzi wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest obiektywnie w sensie prawnym niekorzystne dla skarżącego, gdyż z punktu widzenia jego skutków związanych z prawomocnością materialną skarżący nie uzyskał takiej ochrony prawnej, którą zamierzał osiągnąć przez procesowo odpowiednie zachowanie w postępowaniu poprzedzającym wydanie orzeczenia,

a w razie jego braku zaskarżone orzeczenie per se wywołuje takie skutki. G., będąc warunkiem istnienia interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia, jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy za niesporne uznać należy, że rozstrzygnięcie z pkt 3 skarżonego wyroku, w którym Sąd Rejonowy przyznał pełnomocnikowi z urzędu powoda wynagrodzenie za świadczoną pomoc prawną, nie jest niekorzystne dla pozwanego, koszty te nie zostały bowiem zasądzone od niego, co implikuje oczywistą konstatację, iż strona pozwana nie na interesu prawnego w skarżeniu tego rozstrzygnięcia.

Niedopuszczalne było ponadto skarżenie przez pozwanego pkt 4 kwestionowanego wyroku, a to z uwagi na brak substratu zaskarżenia. Skarżona część nie zawiera w sobie w istocie żadnego rozstrzygnięcia, nie wiadomo bowiem, jakie świadczenie, tj. w jakiej wysokości i z jakiego tytułu miało zostać zasądzone od pozwanego na rzecz powoda.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zasądając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 221,40 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, na które złożyły się koszty zastępstwa procesowego powoda świadczonego przez pełnomocnika z urzędu ustalone w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2016r., poz. 1715).